

Uluslararası Orta Doğu Sempozyumu Hakkında Bir Değerlendirme

İbrahim MAZMAN*

Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde organizasyonu yapılan 1. Uluslararası Orta Doğu Sempozyumu 7-10 Mayıs 2014 tarihleri arasında 150 civarında katılımcının iştirakiyle Kırıkkale Üniversitesi kampüsünde düzenlendi. Hazırlık çalışmalarına Haziran 2013 yılında başlanılan sempozyum için yapılan ilk çalışmalarda sempozyum düzenleme kurulu, sempozyum bilim kurulu ve sempozyum sekreteryası oluşturulmuştu. Sempozyum koordinatörleri olarak da Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Şamil Öçal ile Enstitü Müdür Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. İbrahim Mazman'ın olmasına karar verilmişti. Sözü edilen kurullarda ismi geçen kimselerin listesi için “ods.kku.edu.tr” adresine bakılabilir.

Haziran 2013 tarihinden itibaren yapılan toplantılarda birincisi düzenlenecek olan sempozyumun nasıl bir bağlam içerisinde düzenleneceğine ilişkin tartışmalar yapıldı. Bu kavramsal çalışma içerisinde sempozyumun birinci toplantısı için “Orta Doğu’da Süreklilik ve Değişim” başlığı --Kırıkkale Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Erol Kurubaş’ın önerisi de göz önüne alınarak-- tema olarak kabul edildi. Bu temanın Orta Doğu konusunda ilki düzenlenecek olan bir sempozyum için yeterince kapsayıcı ve temel konulardan birisi olacağı düşünülmüştü.

Çalışmaların ilk evresinde yapılan hazırlıklardan birisi sempozyum için bir web sayfasının hazırlanması (ods.kku.edu.tr) ve bir e-posta hesabının üniversite bünyesinde Bilgi-İşlem Dairesi tarafından açılması oldu. Web sayfasının ilk hazırlanışında üniversitemizin Felsefe Bölümünde Öğretim Görevlisi Mustafa Sarp görev almıştı.

Eylül 2013’ten itibaren sempozyum düşüncemiz amaç ve kapsamın netleştirildiği bir proje haline getirilerek Başbakanlık Tanıtım Fonuna sponsorluk alınması amacıyla başvuruldu. Bu sırada sempozyumun ilan edilmesi ve duyurulması amacıyla özellikle e-mail yoluyla yurtdışı ve yurtdışında hem şahıslara hem de kurumlara duyurular ve basılı posterler gönderildi. Yapılan bu duyurulara karşılık olarak açılan e-mail hesabımıza ilk tebliğ özeti ve *abstract*lar gönderilmeye başlanmıştı.

* Yrd. Doç. Dr. Kırıkkale Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi.

Nisan ayının başına kadar gelen tebliğ özetleri değerlendirmeden geçirilerek sempozyuma kabul edilen tebliğler katılımcılara gönderilen e-mailler ile ve sempozyum web sayfasından duyuruldu. Böylece kabul edilen tebliğ özetleri konularına göre tasnif edilmeye başlanmıştı. Tasnif süresinde dikkatimizi çeken en önemli konu gönderilen tebliğlerin konu olarak çok farklı alanlarda olmasıydı. Temel konunun “Orta Doğu’da Süreklilik ve Değişim” olmasına karşın gönderilen tebliğler bu konu bağlamında olmalarıyla birlikte edebiyattan siyaset bilimine, sosyolojiden güzel sanatlara kadar zengin ve kapsayıcı konular ele alınmıştı.

Nisan ayına kadar sempozyum tebliğ özetlerinin toplanmasının dışında önemli bir konu da sempozyum sponsorlarının aranması olmuştu. Sempozyumun mali açıdan desteklenmesi için Başbakanlık Tanıtım Fonu dışında Türk Tarih Kurumu ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansına (TİKA) başvuruldu. Başvurular sonunda bu üç kurum sempozyumun mali olarak desteklenmesi konusunda sponsorluğu kabul ettiler.

Nisan ayında sempozyuma gelen tebliğ özetlerinin tasnif edilmesi sırasında sempozyum sırasında sunulacak ve tartışılacak konular yaklaşık olarak belirlenmişti. Sempozyuma 3-4 hafta kala sempozyumun düzenlenmesi konusunda bize yardımcı olacak Akademi Kongre şirketi ile sempozyum programının detaylarının görüşülmesine başlandı.

Sempozyuma birkaç hafta kala düzenleme kurulu olarak daha detaylı olarak program yapmak üzere yoğun bir çalışmaya başlanılmıştı. Bunlardan birisi tebliğlerin sunulacağı zaman ve mekanı gösteren sempozyum programının hazırlanmasıydı. Üniversitemizin Tarih bölümünde öğretim üyesi olan Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim Gök’ün katkısıyla hazırlanan bu program sempozyum web sayfasında yayınlanmıştır.

7 Mayıs Çarşamba günü Kırıkkale Üniversitesi kampüsünde bulunan Mavi Salon’da yapılan protokol konuşmalarında Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Şamil Öçal, Kırıkkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ekrem Yıldız ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Prof. Dr. Emrullah İşler sempozyum hakkında düşüncelerini dile getirdiler. Sempozyumun açılış konuşmasını ise A.B.D. Duke Üniversitesi, Islamic Studies bölümünden Prof. Ebrahim Moosa yaptı. Prof. Moosa’nın konuşma metni “Arap Baharı Sonrasında Müslüman Siyasi Teoloji: Ahlaki Alanın Yeniden İnşası” başlığını taşıyordu.

Mavi Salon’daki açılış programından sonra ise öğleden sonra başlayan sempozyum programına geçildi. Sempozyum programı için Kırıkkale Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi’nde bulunan Yahya Kemal salonu ve bir amfi ve üç sınıf

kullanıldı. Sempozyumun ilk tebliği Bahreyn Kraliyet Üniversitesi Rektörü Prof. Yusuf Abdul Ghaffar tarafından “Orta Doğu’da Toplum, Kültür ve Medeniyet” başlığını altında sunuldu. Sempozyumun düzenlendiği üç gün süresince 150 civarında yurtiçi ve yurtdışından gelen katılımcılar tarafından sunulan tebliğler geniş katımlı izleyici grubu tarafından ilgi ile takip edildi. Katılımcılar arasında --örnek olarak bahsetmek gerekirse-- Katar Üniversitesi’nden Prof. Ahmed Ibrahim Abushouk “Orta Doğu’da Arab Gösterileri: Tarihi Temeller ve Politik İkilem,” Fas Kadi Ayyad Üniversitesi’nden Dr. İdris Legrini “Barış ve Uzlaşma Heyetinin Tecrübeleri ve Fas’taki Siyasi Dönüşüm,” A.B.D. Tufts Üniversitesi’nden katılan Faiqa Mahmood “Gelişen Sivil-Asker İlişkileri: Mısır-Türkiye- ve Pakistan’ın Karşılaştırmalı Analizi,” Kırıkkale Üniversitesi Sosyoloji Bölümü doktora öğrencisi Çağatay Sarp “Terörizme Sosyolojik Bir Bakış ve Türkiye’de Terör,” İran’daki Beşeri ve Kültürel Çalışmalar Enstitüsü’nden Yrd. Doç. Dr. Tahereh Ishany “Çağdaş İran Şairlerinin Şiirinde Barışın Yeri,” Lübnan Üniversitesi’nden Prof. May Abdalla “Orta Doğu’da Kültürel Değişimler” ve SDE Orta Doğu Uzmanı Cahit Tuz “Orta Doğu’da Türk Kamu Diplomasisi: Fırsatlar ve Tehditler” başlıklı tebliğ metinlerini sundular. Sunulan tebliğler dışında bir kamu kuruluşu olan ve yurt dışında etkinlikleri olan TİKA ve Orta Doğu’ya yönelik düşünce ve strateji kuruluşu olan ORSAM ağırlıklı panellerde yapıldı.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Şamil Öçal’ın kapanış konuşmasıyla 10 Mayıs Cuma akşamı sempozyum sona ermişti. Cumartesi günü sosyal program çerçevesinde Ankara Kalesi, Anadolu Medeniyetler Müzesi, Anıtkabir ve Hacı Bayram Camiini kapsayan gezi ile katılımcılar Ankara’nın önemli mekânlarını görme imkânı buldular. Sempozyumun en önemli sonuçlarından birisi olan tebliğ metinlerinin toplanma ve basılma işlemi halen devam etmekte olup kısa bir süre içerisinde basılacaktır. Tam metin kitabının sempozyum web sayfasından online-çevrimiçi olarak da erişime açık olması planlanmaktadır.

Sonuç olarak geniş bir katılımcı ve izleyici kitlesinin katılımıyla düzenlenmiş olan 1. Uluslararası Orta Doğu Sempozyumu; Kırıkkale Üniversitesi’ndeki akademik hayat ve sosyal çevreye katkı sağladığı gibi Orta Doğu konusuyla ilgili birçok akademisyen, düşünür ve ilgili kimseleri bir araya getirip düşüncelerini paylaşma fırsatı vermiştir. Bundan sonra ikincisinin düzenlenmesi ve hatta sürekli bir hale gelmesi Kırıkkale Üniversitesi ve Kırıkkale şehri başta olmak üzere Orta Doğu ülkelerindeki ve genel olarak Orta Doğu konusundaki akademik ve entelektüel birikime önemli ölçüde faydalı olacağı düşünülmektedir.